

admiſtationem ex iuſtitia obligacione. Citat etiam adductus Pater Theologos alios ſuppreſſo nomine in Additionibus 3. p. q. 8. art. 5. vno tantum P. Martinez nominato. Licet ergo contrarium teneant communiter Doctores, vt vi- deri potest apud P. Fagundez Lib. 7. in Secundum Eccleſia Præceptum Cap. 2. num 38. Martinon Tom. 2. in 3. p. Disputat. 73. num. 33. & Baſtaum Ju- pia num. 10. Quia tamen probabile illud eft, ad probabilitatem positionis, de qua loquimur, non incongrue potest applicari.

*Ex ordi-
natione,
iuxta quā
diſpenſandi
facultas
cum Su-
perioribus
conceditur,
objec-
to.*

*Fit illi-
ſatus.*

*Circa ali-
quorum
priuilegio-
rum vnu-
natur
nonnulla.*

*Non rema-
nere facul-
tatem ab-
ſoluendi à
reparatis.*

*Satis fit
infamie.*

quidem circa priuilegia non ita accidit, quia illa non à Superioribus localibus generaliter com- municari solent, sed à Generali, vel Provinciali, vnde non eft ita facilis conditionis aequalitas. Et quia etiam in aequalitas aliqua sequatur, ea eft officij naturam conſequens, cum Superiori proprium, sit facultates concedere & licentias: de priuilegiis autem diuerſa eft ratio, quia illa iuxta qualitates personarum conferri aequissimum eft, dignitate illarum attenta, ex meritis sapientiae & probitatis.

DE PRIVILEGIIS INDORVM CIRCA SACRAMENTA.

C A P V T VIII.

De Priuilegiis circa Baptiſmum.

*N*onnulla circa illum diſcutienda ſuc- currunt, & pro iſis occurrit

DIFFICULTAS PRIMA.

*An quenam neceſſitas in Indis pro Bap-
tiſmi receptione ſine ſolemnitate ſuffi-
ciat.*

193 C Ircu hoc extat Pij V. Gregorij XIII. Priuilegia & Urbani VIII. confeſſio, de qua in Compendio. Verb. Baptiſmus. Et in Bulla Ur- bani, qua incipit, Cum ſic accepimus. Quia verò temporalis fuit, ſi priuilegium eft opus, ad aliud recurſendum. Et P. Quintanad. Tomo 2. Tract. 6. Singulare 11. Verb. Baptiſmus. adducit Bullam Leonis X. à ſe relatam Singulare 3. num. 7. vbi relatio illius nulla. Adducit item Bullam Innocentij Quarti, qua eft non vigefima illius apud Emmanuelem, ut ipſe ait, ſed 19. in qua ſic loquitur: Præſentium vobis auſtoritate concedimus, ut in terris, que adhuc Sedis Apoſtolicæ magiſterio non tunc IV. intendunt, proponere verbum Dei. Et ipſos, ſeu quod con- cedit ad uitiatem fidei cupientes, re- cipere, baptizare, & aggregare Eccleſie filii valeatis. &c. Sic ille Prædicatoribus infidelium, hereti- corum, & ſchismatiorum. Vbi tamen dubium circa infantes occurrit, quia confeſſio dicta de ſolis videtur adultis procedere. Sed cum fauorable priuilegium ſit, ad illos eft etiam extendendum, ſi quidquam ſpeciale in hac parte concedit: illi enim etia poſſunt ad uitiatem fidei Christianæ conuerti, cum ē diaboli ſeruitute, & diuino- ne ab Eccleſia vnitate, in qua ſunt ratione communis talium gentium status, ad uitiatem Christianæ fidei, quam habitualiter recipiunt, conuertuntur. Pro quo facit doctrina Emmanuelis Roderici Tomo 1. qq. regul. q. 31 art. 3. de Indiis Emma- loquentis: quod licet in particula noīt conuerti dicantur, qui iam adulti ſunt baptizati: nihi lominus in generali cōſiderantibus illam noīt huius Orbis Eccleſiam in Deo adunatam, omnes & singuli illarum partium noīt conuerti apparet: quod fideli miniftriorum Euange- licorum apud eos laborantium testimonio com- probatur:

*Emma-
nuelis ac-
commoda-
ta doctri-
na.*

De communicatione priuilegiorum neceſſaria in Societate 51

probatur: Hęc ille alia; & eidem concinens Miranda in Manuali Tomo 1. queſt. 43. art. 2. S. Præter de quo & poſteā ſed, vt dixi, cauſe potest præſenti accommodari. Videtur autem in prædicta confeſſione nihil haberi ſpeciale ad intentum, quia tantum concedit id, quod eft ad conuerſionem neceſſarium, & illius præcipuum fundatum: baptizari in qua conuerſi cu- piētes: circa modum autem nihil dicitur, vnde recepero Eccleſia mori videtur relinqui. Nihilominus recte potest confeſſio dicta, cum adeo fauorabilis ſit, & priuilegium aliquid contineat, ad omnem modum extendi, qui ad conuerſionem conuenienter fuerit iudicata: vnde & ad Ba- ptiſmi collationem ſine ſolemnitate, ſi id viſum fuerit expedire.

194 Adducitur etiam pro eodem Bulla Adriani Sexti Ann. 1522. qua dicitur Oratione, in qua ad petitionem Caroli V. Imperatoris, & Hispaniarum Regis, concilii ut Prelati Ordinum Mendicantium, & alij, quibus ipſi de Fratribus suis in Indis commorantibus, duixerint committendum, tam quoad Fratres ſuis, & alios cuiuscumque Ordinis, qui fuerint ad conuerſionis opus depuati, at ſuper Indos ad fidem Christi conuerſos, quæ conuerſionem ad alios Chriſticos ad diuīnum opus eodem comitantes, omnimodam au- toritatem Apoſtolicam, tantam, quantum ipſi, & per eos depuati de Fratribus ſuis, indicauerint opportunam & expediētum pro conuerſione Indorum, & manu- tentione, at profectu illorum in fide Catholica, & o- bedientia Romane Eccleſie. Quod priuilegium quo- ad forum conſcientiae non eſſe reuocatum affir- mat Emmanuel Rodericus ſupra, queſt. 20. art. 9. in fine. Et quoad vtrumque forum vim ſuam retinere afferit Fr. Ioannes Baptista in Anno adverſionibus pro Confeſſione Indorum fol. 125. pag. 1. de quo alia, Lucta illud ergo licebit baptizare Indos Religiosi priuilegiatis, prout opportunum iudicauerint. Sed difficultas proposita locum ad- buc obſinet, an ſiciliter quævius neceſſitas debeat ſufficiens iudicari. Refertur item Urbani Octauii confeſſio: ſed illa etiā iterata fuerit Pauli V. gra- tia, iam ante annos aliquot expirauit, ut recon- gnoſit generaliter de illius Pontificis confeſſio- nibus ipſe Pater Quintana. Singulare 3. licet Singulare 2. num. 4. vbi tenorem confeſſionis adducit, nullam temporis limitationem adhibeat, ſcri- bentium incuria. Sunt etiam priuilegia Pauli Terti, & Pij V. de quibus dicitus Fr. Emmanuel Artic. 3. citato, ut in omnibus Monasteriis Ordinum, vel extra illa, in locis ipsarum partium ipſi de- putatis, poſſant Religiosi baptizare. Vbi de gradu ne- ceſſitatis nihil, vt tolemitas poſſit prætermitti. Pro quo

195. Dico Primo. Quælibet neceſſitas, quæ veroſimiliter videatur vrgere, ſufficiens eft ut In- di obſtaret ſuile illam temporalem, & breuioris aui quām alia: ad decennium enim à Pio V. & Gregorio XIII. ſolum facta reperit: licet ab Urbano decennium fuerit duplicatum: quæ enim tales ſunt, videntur future perpetuæ. Nihi lominus ut temporalis eſſet, rationem aliquam potuerunt habere Pontifices, vt ſiciliter cura pe- tendi illam, in ministerio tanto operarios red- deret attentiores. Verū Pontifices alij circa hoc liberaliores, Operariorum labores, hac voluerunt indulgentiā muneri, & Indorum ſalutis abundantius ſubuenire. Omnes tamen pie, ſancte, & prudenter, in ſuis ſenſibus abunda- runt.

196. Dico ſecondo. Etiā ſine priuilegio aliquo baptizari Indi ſine ſolemnitate poſſunt,

Theſauri Indici, Tom. II.

necceſſitate qualibet occurrente, quæ talis in aliis uilegio te- cere.

non ſufficiens haberetur. Probatur. Quia mihi aliiquid pro iſis exiguit, iuxta dicta, & præ- terea periculum eſſe potest, ſi baptiſmus pro in- famiis differatur, ob foecordiam matrum eos ſuffocantium inter dormiendum, aut videntium, ſi ſeniles repulſe, eos iterum ministris ſacris pre- ſentare, etiam moreso videant laborantes, de cuius vi ferre iudicium nequeunt: vel ſi morien- tes videant, iam forte Baptiſmi opportunitas, ob Miniftri defectum, auolauit. Quia verò etiam re- ſpectu adulorum tale aliiquid potest accidere, circa illos ſimiliter eft philofophandum. Pto quo faciunt quæ habet P. Quintanad. Tomo. 1. Tract. 1. Singulare 20. num. 3. Quid ergo Pontifices in confeſſionibus pro Societate adducti dicunt, poſſe ſiciliter Noſtros extra Eccleſias, & in conſue- ponificum iis ceremoniis, quando iſi iudicabunt ad maius Dei ob- ſequium fore: quoad hęc non habet rationem temporalis confeſſionis; quando ſiciliter necceſſitas exigit, talis prudeſter iudicata, ſed absolute declarationis: quæ quidem catenū tantum eſſe temporalis potest, quatenus ſtatiu additur: Propter paucitatem operariorum, & incommoditatem, que ſe offerunt: hęc enim ad neceſſitatem non videntur pertinere. Quamquam & rationes illa- tales ſint, ut ſufficiere etiam ad prædictum effe- ctum poſſint. Quis enim dubitet propter pauci- tam operariorum, & incommoditatem occur- rentes, poſſe Baptiſmu ſine ordinarii ſole- nitatibus ministrari? Solemnitates enim acciden- tia quædam ſunt, fine quibus ſtare tota ſubstan- tia & Baptiſmi effectus poſſunt: vnde propter eas non debet periculo amissionis expoſi: quod ſanè continget, ſi paucitate operariorum exi- ſtente, circa ceremonias nimis occuparentur: tunc enim non poſſet omnibus ſatisfieri, & ita ſubstantia propter accidentia relata, in maxi- mum plurim dānum redundaret. Quod item acciderit ſi incommoditatibus ſe offerentibus, circa ceremonias eſſet inſiſtendum, defatiga- tio enim operarios breui conueneret, vel ad animarum ſalutem vix relinqueret efficaces. Vnde existimare quis poſſet confeſſionem di- clam obſtardos aliquorum ſcrupulos à Se- de Apoſtolicā prodiſſe: nihi huic cogitatio- ni obſtaret ſuile illam temporalem, & breuioris aui quām alia: ad decennium enim à Pio V. & Gregorio XIII. ſolum facta reperit: licet ab Urbano decennium fuerit duplicatum: quæ enim tales ſunt, videntur future perpetuæ. Nihi lominus ut temporalis eſſet, rationem aliquam potuerunt habere Pontifices, vt ſiciliter cura pe- tendi illam, in ministerio tanto operarios red- deret attentiores. Verū Pontifices alij circa hoc liberaliores, Operariorum labores, hac voluerunt indulgentiā muneri, & Indorum ſalutis abundantius ſubuenire. Omnes tamen pie, ſancte, & prudenter, in ſuis ſenſibus abunda- runt.

*Confeſſio
quoniam
temporalia.*

Affertio 1.
Quælibet
rationis
abit
tem neceſſi-
tatem ſuf-
ficere.

Affertio 2.
14 ſine pri-
uilegio.

E E 2

Difficultas

DIFFICULTAS II.

An alij preter Parochos sine eorum licentia possint Indos solemniter baptizare.

Posse Religiosos solemniter baptizare sine licentia Parochorum, quia & qualiter probant.

197 **A**ffirmant Emmanuel Rodericus Tomo 1. q. regular. q. 31. art. 3. Fr. Ioannes Baptista in *Animadversoribus pro Indorum Confessariis*, fol. 199. pag. 2. num. 40. P. Quintanad. Tomo 2. *Tractat. 6. singulari* 11. ob priuilegii Pauli III. à Pio V. confirmata, de quo num. 194. Addit. Fr. Emmanuel, quem Fr. Ioannes Baptista serè temper ad verbum referre, & transcribere solitus, & sequitur etiam *Miranda suprà*, & art. 5. §. Secundo dico, quod Fratres solum debent baptizare in Ecclesiis Monasteriorum sui Ordinis, in quibus habitant, etiam in ciuitatibus seu oppidis Hispanorum, ut Mexici, & in locis, quæ habent de visita, vt vocant. Nam indecens est quod Sacramentum, quod tantas ceremonias & solemnitates publicas petit, administraretur in alienâ Parochiâ sine licentia proprij Parochi, quia sic confundetur Ecclesiasticus ordo contra Sacros Canones Cap. *Perennis* 11. q. 1. Quod si Papa particulariter non exprimit in concessione, nullo modo debere intelligi, vel deducit ex concessione generali, vt est concessio Pauli III. numquam enim Papa in generali concessione viuis est alicui praedicare. Et addit non esse dubium quod in Ecclesiis Fratrum supradictis possit fieri Baptismus; alias concessio Pauli III. suum effectum non consequeretur. In quibus etiam baptizare possunt Indos alitorum populorum, sive Clericorum, sive alterius Ordinis: quia sic factum fuit a principio in his Provinciis, vt constat ex testimonio virorum gratium, qui ex illis paribus in Europam remeauerunt. Hæc omnia dictus Fr. Emmanuel. Quibus non obstantibus.

Affertio. id negans, vbi sunt proprij Parochi.

198 Dico primò. Vbi Parochi sunt, quoniam curæ Indorum populi sunt commissi, nequeunt Religiosi sine speciali eorum licentia, aut corum, qui concedere illam iure possunt, Barīnum solemniter ritu conferre. Sic P. Suarez Tomo 4. de *Religione*, *Tractat. 10. Lib. 9. Cap. 4. num. 6. P. Escobar de Mendoza Tomo 2. Problematum moralium*, Lib. 11. n. 388. & alij. Id probo; quia sine priuilegio id facere graue peccatum est, quandoquidem usurpati est Pastorale officij in re admodum graui: unde etiam à proprio Parocco nequit Baptismus sine solemnitate conferri extra calum necessitatibus, vt cum Dominico Soto, & communis Doctorum facetur Emmanuel *suprà*, & *Miranda de Indis loquens Art. 3. §. Extra casum: pro quo & yderi potest P. Suarez Tomo 3. in 3. p. Diff. 31. Sect. 5. §. Terrum Caput*, qui vt certum id proponit. Atqui vt sic fieri debeat, priuilegium non extat: ergo nequit absolute fieri. Maior iam constat, & Minor ostenditur: Quia priuilegia, que suffragari poterant, ea sunt, de quibus dictum num. 193. & 194. illa autem non suffragantur, quia circa casum, de quo loquimur, non disponunt. Ostendatur enim ybinam concedant Pontifices, quod Parochis populorum extantि.

bus, Religiosi queant eorum Parochianos solemniter baptizare. Nullibz certè hoc reperiatur, sed generales quædam concessiones, quæ cum præiudicio tertij intelligendæ non sunt, iuxta doctrinam communiter receptam, & ex quâ arguit ci-tatus Emmanuel ad probandum Religiosos non posse in alienâ Ecclesiâ solemniter baptizare, vt vidimus *num. 193. & 194.* posset generaliter extendi.

Verba priuilegij Py

Breue Innocençij X. ut conferat ad intentum.

Favorabiliem rationem priuilegij habere.

Quia confessio legislatoris ad consuetudinem suam

Quatuor modi interpretationis priuilegiorum ex quibus principius consuetudo.

Cap. Cum dilectio,

de consanguinitate, ut conferat ad intentum.

Concilij Limensis Decretum.

De Priuilegijs circa Baptismum.

quidem illud alibi practicari, iuxta dicta n. 116. ibi enim varia Pontificum priuilegia occurrent, pro amplissimâ eorum communicatione. Habet autem prædicta consuetudo rationem priuilegij specialis, quatenus vel scientiam & patientiam legislatoris importat, vel etiam si eam ignoret, eidem per dispositionem Iuris statuens requiri ta conuentudinis, illi vim tribuit: unde videtur habere rationem specialis concessions: quia consuetudo in favorabilibus nomine priuilegij venit, vt ait P. Suarez Lib. 8. de *Legibus*, Cap. 7. num. 7. & 10. & alij. quos adducit P. Quintanad. *Tractat. 5. singular. 4. num. 8.* Quod quidem est juxta communem sententiam, quam cum multis tenet idem P. Suarez Lib. 7. de *Legibus*, Cap. 1. num. 7. Vnde perinde est ac si id, quod conuentudine habetur, legislator expresse concessisset. Et Doctores hanc sententiam tenentes, de consuetadine loquuntur circa ea, quæ jus Canonicum concernunt, unde & de Pontifice, illius auctore. Cap. vlt. de *Consuetudine*: vbi duæ tantum conditiones ad conuentudinem Ecclesiasticam requiruntur, quod scilicet sit *rationabilis*, & *legitime prescripta*. Eo ergo ipso quod Pontifex sic statuit, circa consuetudines omnes duabus illis qualitatibus præditas, censetur præbere consensum. Pro quo & sunt quamplures alij, quos adducit Diana Parte 6. *Tractat. 5. Refolut. 13.* & videndi P. Thomas Sancius Lib. 7. de *Matrimonio*, *Disput. 4. num. 11.* & P. Palau Tomo 1. *Tractat. 3. Disputat. 3. Puncta 2. 5. 4. numer. 3.* Quod quidem videtur speciale vim habere, cum consuetudo priuilegio innititur, quod sic ipsa interpretatur consuetudo. Tunc enim non tam consuetudo, quam priuilegium ipsum videtur præualegere, quod sic esse intelligentum consuetudo firmavit, quæ optimæ est legum interpres. Cap. *Cum dilectus*, de consuetudine. Vnde Doctores quatuor modos interpretationis priuilegiorum esse dicunt, scilicet ab ipso priuilegiante, per sententiam judicis, doctrinaliter per Doctorum Consilia, & per consuetudinem. Et hanc maximè debere attendi, etiam cum agitur de iure tertij, obseruat Sylvestre Verb. *Priuilegium*, num. 3. & pro eo adducit Cap. *Cum dilectio*, de *Conlanguinit*. Vbi tamen de interpretatione priuilegij non est sermo, sed legis consanguinitatis gradus, quibus matrimonium impedit statutus, circa quos Pontifex ait receptæ esse consuetudini deferendum. Argu ergo ex eo pro priuilegio licet, quatenus est priuilegium, & ita more legis interpretationem habitudinum. Quod quidem licet probabile sit, non ramen videtur ad proxim adducendum, quia neque necessariorum est pro conversione Indorum promouenda, & libtibus occasionem præstat inter Religiosos ac Prælatos sæculares, quas oportet penitus amputari. Et quidem in Peruvio, & adiacentibus Provinciis talis consuetudo non extat, neque permittuntur Religiosi fontem Baptismalem habere, etiam pro mancipiorum filiis, & adscriptis seruis, vulgo *Ianaconas*, & quod in non nullis partibus circa hoc fuerat introductum, Prælatis & Patrono agentibus, est prorsus abrogatum. Pro quo & est Decretum Concilij Tertij Limensis *Actor. 2. Cap. 12.* vbi sic habetur: *Regularibus, præterquam in Indorum oppidis, vbi Parochorum munus exercent, Baptisteria habere, aut præ-*

ter necessitatem baptizare, aut matrimonia copulare, sacri Canones prohibent. Id ita fieri hec sancta Synodus valde commendat; ne scandala in Ecclesiâ ab ijs fiant, quos maxime oportet exemplo humilitatis alij prestare. Hæc Concilium: non jubens sive jurisdictionis conscientiam, sed commendans ob scandalorum experientiam: unde nihil contra priuilegia pronuntiarunt.

200 Dico tertio. Virtute priuilegij Innocentij IV. de quo num. 193. quicunque Euangelici ministri, etiam si Religiosi non sunt, in partibus vbi Parochi non sunt, possunt solemniter baptizare. Sic citati pro *Affert. 1.* licet priuilegij prefati non meminerint in speciali. Et constat ex tenore Bullæ, quia generalis ad omnes est: & licet solemnitas non videatur necessaria, potest tamen ad effectum auctorandi Sacramentum conferre, vt sublimem de illo conceptum, qui conuertuntur, efforment. Quod si aliquid desit ex iis, quæ Ecclesiastica lege requiruntur, non ideo est illicitum cum alijs ipsu[m] ministrare: si enim non est illicitum sine omnibus, quæ ad solemnitatem spectant, neque erit sine aliquibus; quia cui licet id quod plus est, sicut etiam quod est minus, ex Regulis Iuris in *Sexto*: quando scilicet plus & minus in eodem genere sunt, & præserunt quando unum est pars, vel quasi pars, vt dictum alij: & hic est cernere, vbi id, quod non suppetit, solemnitatis totalis portio est.

Affertio 3. vbi non ad Parochi, licet solemnitas Baptismatis.

DIFFICULTAS III.

An pro filiis Regularorum apud Indos extat aliquod priuilegium circa Baptismum.

201 **B**aptismum in Ecclesiâ debere conferri, quando solemniter ministratur, communis omnium sententia est, qui oppositum sine mortali peccati reatu fieri non posse determinant. Pro quo est Decretum Clementis V. in *Concilio Viennensi*, & habetur in *Clement. 1. de Baptismo*, qui ab hac generali obligatione Regum ac Principum filios exemit. Quod autem non Principum quorumlibet, sed magnorum esse debent, expoluit Paulus V. in *Rituall* circa Sacramenti huius administrationem. In explicando autem quinam Principes, aut magni sint Principes dicendi, diuersa sunt scribentium placita, vt videri potest apud P. Quintanad Tomo 1. *Tractat. 1. singular. 21.* vbi ipse iuxta propriam sententiam statuit omnes filios ac nepotes Ducum, Marchionum, Comitum, & Vasallos habentium, qui Tituli dici solent, Vice-Regum, Oratorum Regiorum, & Pontificis, Præidis Regij Senatus, & forte aliorum, vt Ordinum, Indiarum, Belli, & Iustitiae, dum hoc munere ac familiæ splendore fruuntur, ac iis similes, eo nomine comprehendendi non esse improbable. Et quod ad nepotes attinet, ex nonnullis auctoritatibus ostendit filiorum nomine comprehensos. Iuxta hæc ergo existimare quis posset filios Regularum apud Indos, qui scilicet gubernatores Provinciarum sunt, & etiam qui in oppidis pro potentibus habentur, iuxta gentis morem, codem posse priuilegio gaudere. Videtur enim illi potentibus Hispaniæ, & aliarum Christiani Orbis Provinciarum responderem.

Principiis nomine quæ veniant in exceptione, iuxta nouam opinionem.